

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Communi Dedicationis Ecclesiae. 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

cturni ex S. Ambros. additus est à Cle-
men. VIII. Hymnus in Vesp. *Foram vi-
rili pectore*: cum Antiphon. ad *Magnific.*
apertiore, tum in primis, tum in secundis
Vesp. addidit aliam ad Laudes Urbanus
VIII. Mirantur non pauci, quòd in offi-
cio dicatur adhuc: *Veni sponsa Christi*;
nimirum in 3. Nocturno. sed ea spontè
recreta est, recitanda noctu, ne sancta
mulier, non virgo, reiecta videatur à nu-
ptijs Christi spiritualibus, quibus & ipsa
gaudet occultiore modo.

6. Si fuerint plures, nihil mutatur, pre-
ter Orationem; & si plures sint Virgi-
nes, habent propriam Antiphonam ad
vtraq; Vesperas, & Laudes pro Canticis
Euangelicis: *Prudentes Virgines, &c.*

7. Oratio, *Deus, qui inter cetera poten-
tia tua, &c.* habetur in Sacram. Gregor.
item Ibid. *Indulgentiam nobis Domine,
&c.* quæ in Concurfù, seu in occurfù
duarum Virgionum, seu SS. Mulierum,
poterit dici ad varietatem, tacitis titulis,
Virginis, & Martyris.

De Communi Dedicacionis Ecclesiæ.
Cap. V.

Ecclesiæ materiali duo accidunt in
ordine ad Horas Canonicas: ni-
mirum Titulus, & Dedicatio, quæ diffe-
runt, & conveniunt in multis.

Titulus Ecclesiæ est, à quo denomina-
tur Ecclesiæ, pura, S. Salvatoris, Sancti
Bartholomæi, & similibus. antiquitus en-
im Ecclesiæ in Vrbe per Titulos di-
stinguebantur, qua de re Baron. in *Not.
Martyrolog.* 26. *Iulij Iulij*: hoc loco bre-
uiter accipe, Lector: Titulum, & Eccle-
siam esse idem; eo quòd in loco Ecclesiæ
construendæ figebatur Crux in Titulum.
Ordin. Roman. c. de *edif. Ecclesiæ*: Ro-
mæ item, ex antiqua loquendi consue-
tudine, non omnis Ecclesiæ Titulus di-
cebatur, sed tantum insigniores Ecclesiæ
quibus præficerentur Cardinales: vnde
Titulus Pastoris dicta est Ecclesiæ San-
ctæ Prudentianæ; in *Martyrolog.* 20. *Iulij*,
& Titulus Eudoxiæ Ecclesiæ Sancti Petri
ad Vincula. Euaristus autem dñi sibi in
Vrbe Titulos presbyteris, hoc est multi-

plicauit Ecclesiæ, quæ dictæ sunt Titu-
li, accepta nomenclatura à rebus fisca-
libus. Tituli namque impositione rem
sibi Fiscus vendicabat, & Principi con-
secrabit; & erant hi Tituli vela quæ dam
quæ regiam representabant potestatem
cum imagine, vel nomine Imperatoris;
cortinæ regiæ, apud Ambr. *Epistola ad
Marcellinam*. quamquam notabantur
etiam literis, ex August. in *Psalm.* 21. *ex-
posit.* 2. quos Titulos veritè imponi Eccle-
siasticis rebus S. Greg. lib. 5. *epistola* 44. qui
optimè notat. Titulos, ecclesiasticos di-
uersos esse à fiscalibus. hi ergo vela erant,
illi verò signum Crucis. Præterea Ec-
clesiæ dicta est Titulus; quia qui eidem
ascriberetur presbyter, ab ea nomen, Ti-
tulumque accipiebat vt eius loci dicere-
tur Presbyter (quod & hodie) inter Car-
dinales. Fufius hæc idem Baron. *Tom.* 2.
Annalium Anno 112. Titularis ergo Ec-
clesiæ est ille Sanctus, à quo Titulus, seu
Ecclesiæ denominationem habet.

2. Dedicatio verò Ecclesiæ est ipsa
met consecratio facta ab Episcopo vt in
Pontificali, quæ ita recolitur quotannis,
vt natalis dicatur dies, ex Sancto Leone,
Sermone de Machabeis, dedicari templi
Bellarmin. de *cultu Sanctorum* lib. 3. cap. 5.
De more antiquo fuit introducta ex Eu-
sebio lib. 9. *Histor.* cap. 10. Festum autem
Dedicacionis dignius est, quàm Sancti
Patroni loci, seu Titularis Ecclesiæ, vt
probanimus *Sect.* 3. cap. 8. nu. 7. pag. 25.

3. Conveniunt in his, sunt enim primæ
Classis, habent Octauam, celebrari pos-
sunt infra Octauam Epiphaniæ; item in
Dominicis secundæ Classis, in eisdem si
Vigilia occurrat, nihil fit de eas nec etiam
in Laudibus, habent primas Vesperas in-
tegras, etiam in secundis Vesperis diei
Octauæ Epiphaniæ, Pasche, Ascensionis,
& Corporis Christi, cum alijs privilegijs
Festorum primæ Classis, sed iam dica-
mus de sola Dedicacione.

4. Si contingat dedicari Ecclesiæ in
aliquo Festo ex solemnioribus, ne quo-
tannis occurrentia duo Festa se inuicem
impediant, potest Consecrator decerne-
re alium diem ad celebrandum annis

uersariam Dedicacionem Ecclesie, puta, vel diem Dominicum proximiorum, vel alium adeo commodum, ut possint Octauae celebrari liberius; & populus, praesertim rusticus, maiori frequentia colere Festum possit. Translationem vero eiusmodi a Consecratione posse fieri ex iusta causa, decreuit Sacra Congregatio Rituum die 19. Februarij 1585, ut refert Paulus Pafecius in sua praxi part. 1. c. 5. nu. 8. §. diem, & Congregatio item Cardd super negotia Episcoporum, respondens hac de re Episcopo Bilsinen. die 14. Februarij eiusdem anni citato Specul. consil. 4. part. 3. rubr. §. 2. Extra actum vero Consecrationis non potest amplius mutari Festum, inconsulta sancta Sede Apostolica: qua 16. Octobris 1604. iussit fieri de Dedicacione Ecclesie in ipsamet die Natiu. Beatae Virg. in qua accidit Consecratio: & duas potius cantari Missas de duobus Festis, seruata in reliquis Rubrica de Concurrentia Octauaru.

5. Praeter propriae Ecclesie Dedicacionem, celebrari quoque debet anniuersaria Dedicatio Ecclesie Cathedralis, in Ciuitate quidem cum Octaua, in Diocesi sine Octaua, ex Decreto Sacrae Rituum Congregat. 2. Maij 1619. erit tamen, in Diocesi quoque, primae Classis Festum, instar eorum, quae transferuntur ultra Octauam, & sine Octaua celebrantur; vel, uti Festum Patroni loci; quod celebrari debet a Regularibus; qui tamen non tenentur ad Octauam celebrandam. Neque tenentur iidem ad hoc Festum Dedicacionis Ecclesie Cathedralis, nisi ex quadam congruentia, & praesertim, si populare sit Festum, non Cleri tantum ob rationem allatam supra, cum de Patrono loci ageremus. Quod si concurrant, seu occurrant Dedicacionum Festa, vel Octauae; pro varietate Orationum, sumi ea poterit, quae assignata est ipsi diei Dedicacionis, quod additum fuit Rubricae in postrema Breu. recognitione.

6. Occurrentibus autem, Dedicacione propria, & Dedicacione Cathedralis Ecclesie, eodem die, quanam erit celebranda? Rota Roman. decis. 616. nu. 1.

& per totum in recentior. part. 1. desinit, praefarendam esse Dedicacionem propriae Ecclesie. quare de hac fiet officium infra Octauam cum Commem. Oct. Dedic. Cathedralis; translato Festo altero in primam diem non impeditam. neque dixerim, esse communia privilegia hisce duabus Dedicacionibus, quae Dedicacioni propriae Ecclesie data sunt, nisi nouo Decreto fiant communia; puta, si occurrant infra Oct. Epiphaniae.

7. Officium Dedicacionis est Duplex maius, apud Duran d. libr. 7. c. 1. cum Octaua, ibid. ubi & indicat officium, quonunc utimur c. 48. Psalmos notans resonantes portas, atria; & aedificia, concordamus cum Breuiar. M. S. & edito 1550. quod est vicinus Concilio Tridentino, & Pio V. restituenti Breuiarium Romanum; neque Pius mutauit, nisi de more suo Lectiones primi Nocturni, ut essent de Scriptura, iuxta Regulam antiquam Romanam, ex Radulpho propositio. 11. addidit; Lectiones varias pro tota Octaua, & Orationem propriam pro ipso die Dedicacionis. Atque ex hac Octaua, quae non habent alia Sanctorum Communia, cum Lectionibus unicuique diei assignatis, colligitur eiusdem Festi excellentia, & dignitas super alias Octauas Sanctorum, quae celebrantur cum Lectionibus de Communi sumptis. De Antiph. & Psalmo: Qui habitat, in 3. Nocturno; vide quae diximus Sect. 5. c. 7. nu. 12. pag. 60. contra regulam communiorem Breuiarij. Responsorium breue ad sextam non sumitur a versu secundi Nocturni matutini: quia hic versus. non potest diuidi in prima sui parte: & ideo vice illius dicitur: Locus iste Sanctus, &c. Habes alia de Dedic. Eccles. in 1. Tom pag. 221.

De Officio Beatae Mariae in Sabbato. Cap. V. I.

1. Sabbatum dicatum esse Beatae Virgini constat, & Docuimus Tomo 1. pag. 6. meminitque huius ritus Microlog. c. 60. & Vibanus II. contemporaneus Micrologo in Concilio Claramont. Anno 1096. officium in Sabbato Beatae Vir-